

ЕФЕКТИВНІСТЬ РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ВПЛИВІВ У ФІЗИЧНІЙ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ З ПОЗИЦІЇ ДОКАЗОВОЇ МЕДИЦИНИ

Керівник – Андрійчук Ольга Ярославівна, доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, завідувач кафедри здоров'я людини та фізичної терапії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Член спеціалізованої вченої ради Д 35.829.01 Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського (з 2014 року по теперішній час) та спеціалізованої вченої ради К 20.051.10 Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (2015-2017) по захисту дисертацій 24.00.01 – «Олімпійський і професійний спорт», 24.00.02 – «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення», 24.00.03 – «Фізична реабілітація»; заступник головного редактора наукового фахового журналу категорії «Б» «Фізичне виховання, спорт і

культура здоров'я у сучасному суспільстві»; член редакційної ради науково-практичного фахового журналу категорії «Б» «Art of Medicine»; член конкурсної комісії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, член вченої ради Факультету фізичного виховання, спорту та здоров'я. Нагороджена відзнаками та грамотами органів місцевої влади та самоврядування, керівництва університету.

Електронна адреса: andrijchuk.olga@eenu.edu.ua

ORCID: 0000-0003-4415-4696

Researcher ID: H-3854-2018

Scopus author ID: 57190423543

Напрями наукових досліджень: рухова активність та якість життя людей різного віку, професійної діяльності; фізична терапія та ерготерапія при різних нозологіях та порушеннях.

Основні наукові роботи: опубліковано понад 130 наукових доробок, у т.ч. 3 монографії, 50 статей у фахових виданнях України, 10 – у визнаних зарубіжних виданнях, 2 патенти на корисну модель

1. Соціально-педагогічні та медико-біологічні основи фізичної активності різних груп населення : кол. моногр. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 312 с. (у співавторстві)

2. Dorota E. Ortenburger, Jacek Wąsik, Anatolii Tsos, Olga Andrijchuk, Natalia Bielikowa, Svitlana Indyka. Selected aspects of the health condition of hospitalised soldiers after military action and the manifestation of externalising anger.

Medical Studies/Studia Medyczne. 2019; 35 (4): 288–293. DOI: <https://doi.org/10.5114/ms.2019.91246>.

3. Андрійчук Ольга, Грейда Наталія, Масікова Тетяна. Оцінка болю та якості життя в практичній діяльності фізичного терапевта. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Луцьк, 2019. N2(46): С.55-60. <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2019-02-55-60>

4. Andrijchuk Olga. General lifestyle characteristics of students who practice sports. *Journal of Physical Education and Sport.* 2016. VOL 16. ISSUE 1: 699 – 702. DOI:10.7752/jpes.2016.s1113

5. Wąsik J, Ortenburger D, Andriychuk O. The strategy of coping with stress and selected health-related behavioural patterns of demobilized battle participants. *Medical Studies/Studia Medyczne.* 2020; 36(2):116-121. doi:10.5114/ms.2020.96791

Наукове керівництво захищеними дисертаційними роботами:

Касарда О. З. «Розвиток рухової активності студенток вищих навчальних закладів у процесі занять скандинавською ходьбою» (2016 р.)

Наукове керівництво аспірантами:

Струбіцька Н. Ю. «Фізична реабілітація в ранньому післяопераційному періоді після масктектомії»;

Задворний Б. Р. «Методика розвитку гнучкості дівчат старшого шкільного віку засобами стретчингу»;

Сахарук Л. Ю. «Фізична терапія хворих на рекурентний депресивний розлад».

АНОТАЦІЯ.

Аналіз статистичних даних щодо стану здоров'я та рухової активності населення нашої країни, свідчить про негативну динаміку. Зростання захворюваності зумовлює зниження працездатності та якості життя. Окрім того, ситуація яка склалась на сході України, призводить до щорічного збільшення кількості осіб, які потребують комплексної реабілітації, включаючи засоби фізичної терапії та ерготерапії. Дослідження ефективності програм фізичної терапії та ерготерапії має за мету з позиції доказової медицини, застосовувати оптимальні комбінації доступних засобів для відновлення (максимальної компенсації) функціональних порушень, призупинення патологічного процесу та подовження періоду ремісії. Ведеться активна співпраця з науковцями України, Білорусії, Польщі, Чехії.

ОСНОВНИЙ ДОРОБОК

Здійснюється аналіз традиційних та сучасних підходів до комплексного застосування засобів фізичної терапії та ерготерапії, враховуючи мультидисциплінарний підхід до процесу медичної реабілітації. Проводиться аналіз стану здоров'я, рухової активності та якості життя різних верств населення. Представниками школи написані наукові праці, в тому числі, статті у фахових виданнях України, численні публікації тез доповідей на конференціях різних рівнів, навчально-методичні посібники.

ПРЕДСТАВНИКИ

Грейда Наталія Богданівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри здоров'я людини та фізичної терапії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Електронна адреса:
Greida.Natalja@eenu.edu.ua

Напрямок наукових досліджень: Фізична терапія, ерготерапія людей з особливими освітніми потребами, коригуюча гімнастика при порушеннях постави.

Основні наукові роботи:

1. Грейда Н.Б. Профілактика та лікування гіпертонії I ступеню засобами лікувальної фізичної культури / Н.Б. Грейда, В.У. Кренделєва / Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова. Серія №15. «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури» / «Фізична культура і спорт» зб. наук. праць / За ред. Г.М. Арзютова. – К.: Вид-во НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2017. – С.136-139.

2. Якобсон О.О. Реабілітаційні впливи терапевтичних вправ на локальні неврологічні симптоми при остеохондрозі попереково-крижового відділу хребта / О.О. Якобсон, Н.Б. Грейда, В.Є. Лавринюк, О.С. Грицай / Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: зб. наук. праць Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки / уклад. А.В.Цьось, С.Я.Індіка. – Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2017. – № 2 (28) - С. 151-156.

3. Андрійчук О. Оцінка болю та якості життя в практичній діяльності фізичного терапевта / О. Андрійчук, Н. Грейда, Т. Масікова / Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2019. – №2 (46). – С. 55-60.

4. Грейда Н. Фізична терапія дітей при гострій пневмонії / Н. Грейда, О. Андрійчук, В. Лавринюк / Вісник Прикарпатського університету. Фізична культура. - Випуск 31. – Івано-Франківськ: ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2019. – С. 36-40.

5. Ульяницька Н. Особливості програми відновлення психофізіологічних показників у старшокласників-комп'ютерокористувачів / Н. Ульяницька, С. Індіка, О. Андрійчук, О. Якобсон, Н. Грейда, В. Лавринюк // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. - Луцьк, 2020. – №2 (50). – С. 78-84. <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2020-02-78-84>.

Ульяницька Наталія Ярославівна – кандидат біологічних наук, доцент кафедри здоров'я людини та фізичної терапії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Електронна адреса:
ulianutskay.natalia@eenu.edu.ua

Напрямок наукових досліджень: Фізична терапія при порушеннях зорових функцій у підлітків.

Основні наукові роботи:

1. Indyka S. The Realization of Yoga Therapy In The Complex Rehabilitation Of Patients After Myocardial Infarction / S. Indyka, N. Bielikova, N. Ulianytska, O. Andriychuk, O. Tomaschuk, N. Pavlyshyna // Research Journal of Pharmaceutical, Biological and Chemical Sciences. – 2017, Vol. 8(2), pp. 2210–2215. (Web of Science).

2. Ulianytska N. Violation of the Teenagers–Computer Users’ Binocular Vision and Peculiarities of its Restoration / N. Ulianytska, S. Vadziuk, N. Byelikova, O. Usova // Physical Education, Sport and Health in Modern Society : Collected Research Papers of Lesya Ukrainka Eastern European National University / compiled by A. V. Tsos, S. J. Indyka. – Lutsk : Lesya Ukrainka Eastern European National University, 2017. – № 2 (38). – pp. 182-187.

3. Vadzuk S. Peculiarities in visual functions and their restoration in teenagers with emmetropic refraction after work on computers and the method of its reduction / [Stepan Vadzuk, Nataliia Ulianytska, Svitlana Indyk, Olga Andriychuk, Olena Yakobson](#) // Journal of Kinesiology and Exercise Sciences JKES 79 (27): 25-29, 2017 DOI: 10.5604/01.3001.0012.1428.

4. Вадзюк С.Н. Порушення зорових функцій у підлітків з еметропічною рефракцією при візуальному комп’ютерному навантаженні та їх відновлення / С.Н. Вадзюк Н.Я. Ульяницька, Н.О. Белікова, С.Я. Індика, Ю.С. Вадзюк, М.О. Сопіга // Фізіологічний журнал 2018. - Т. 64. - № 5. – С.47-53. (Scopus).

5. Ульяницька Н. Особливості програми відновлення психофізіологічних показників у старшокласників-комп’ютерокористувачів / Н. Ульяницька, С. Індика, О. Андрійчук, О. Якобсон, Н. Грейда, В. Лавринюк // Фізичне виховання, спорт і культура здоров’я у сучасному суспільстві. - Луцьк, 2020. – №2 (50). – С. 78-84. <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2020-02-78-84>.

Якобсон Олена Олександрівна – кандидат медичних наук, доцент кафедри здоров’я людини та фізичної терапії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Електронна адреса:
Jacobson.Helen@eenu.edu.ua

Напрямок наукових досліджень: Реабілітаційний вплив терапевтичних вправ на локальні неврологічні симптоми

Основні наукові роботи:

1. Лях Ю. Е. Анализ фрактальной структуры термограмм молочных желез / Ю.Е. Лях, В.Г. Гурьянов, Е.А. Якобсон // Медична інформатика та інженерія. - 2016. - № 1. - С. 88-89.

2. Якобсон О.О. Реабілітаційні впливи терапевтичних вправ на локальні неврологічні симптоми при остеохондрозі попереково-крижового відділу хребта / О.О. Якобсон, Н.Б. Грейда, В.Є. Лавринюк, О. С. Грицай / Фізичне виховання, спорт і культура здоров’я у сучасному суспільстві: зб. наук. праць Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки / уклад. А.В.Цьось, С.Я.Індика. – Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2017. – № 2 (28) - С. 151-156.

3. Vadzuk S. Peculiarities in visual functions and their restoration in teenagers with emmetropic refraction after work on computers and the method of its reduction / [Stepan Vadzuk, Nataliia Ulianytska, Svitlana Indyk, Olga Andriychuk, Olena Yakobson](#) // Journal of Kinesiology and Exercise Sciences JKES 79 (27): 25-29, 2017. DOI: 10.5604/01.3001.0012.1428.

4. Yakobson O. Corrective effect of therapeutic exercises on manifestations of neurologic symptoms in spinal osteochondrosis / O. Yakobson, V. Antsupova, Ia. Ushko // Клінічна та експериментальна патологія. - 2017. - № 3 (61), ч.2. - С. 107-108.

5. Ульяницька Н. Особливості програми відновлення психофізіологічних показників у старшокласників-комп’ютерокористувачів / Н. Ульяницька, С. Індика, О. Андрійчук, О. Якобсон, Н. Грейда, В. Лавринюк // Фізичне виховання, спорт і культура здоров’я у сучасному суспільстві. - Луцьк, 2020. – №2 (50). – С. 78-84. doi.org/10.29038/2220-7481-2020-02-78-84.

Усова Оксана Василівна – кандидат біологічних наук, доцент кафедри здоров’я людини та фізичної терапії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Електронна адреса:
Usova.Oksana@eenu.edu.ua

Напрямок наукових досліджень: Фізична терапія в геріатрії

Основні наукові роботи:

1. Усова О. В. Деякі аспекти виконання якісного наукового дослідження / О. В. Усова, О.В. Сологуб // Науковий вісник СХУ імені Лесі

Українки. Педагогічні науки. – 2016. – № 2 (304). – С. 116-121.

2. Ulianytska N. Violation of the Teenagers–Computer Users’ Binocular Vision and Peculiarities of its Restoration / N. Ulianytska, S. Vadziuk, N. Byelikova, O. Usova // *Physical Education, Sport and Health in Modern Society : Collected Research Papers of Lesya Ukrainka Eastern European National University* / compiled by A. V. Tsos, S. J. Indyka. – Lutsk : Lesya Ukrainka Eastern European National University, 2017. – № 2 (38). – pp. 182-187.

3. Zakhozha, N. Фактори патології органів зору в студентів та їх профілактика / N. Zakhozha, O. Kasarda, V. Zakhozhiy, O. Usova, A. Gavrilyuk // *Physical education, sports and health culture in modern society*. 2018. №2 (42) С.111-116.

4. Лях Ю. Є. Комп’ютерна стабілометрія в оцінці функціонального стану людини / Ю. Є. Лях, О. В. Усова, А. П. Романюк, М. В. Лях, В. О. Мельничук, А. Антипов // *Фізичне виховання, спорт і культура здоров’я у сучасному суспільстві*. – 2019. – 2(46). – 66-72.

5. Терапедогічний тлумачний словник/ уклад.: В. С. Пикалюк. – Луцьк: Вежа-Друк, 2019. – 576 с. (Колектив авторів : Пикалюк В. С., Антоноук О. П., Кривецький В. В., Шевчук Т. Я., Шварц Л. О., Абрамчук О. М., Журавльов О. А., Дмитроца О. Р., Усова О. В., Мотузюк О. П., Поручинський А. І., Синиця В. Г., Степанюк Я. В.).

Майструк Микола Іванович – доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор кафедри фізичної терапії, ерготерапії Хмельницького Національного університету.

Електронна

адреса: nikemaynik777@gmail.com

Напрямок наукових досліджень: фізична терапія, ерготерапія, фізична реабілітація, здоров’я людини.

Основні наукові роботи:

1. Майструк М. І. Фізична реабілітація хворих на хронічне обструктивне захворювання легень: [монографія]. Хмельницький: Мельник А. А.; 2018. 340 с.

2. Mastruk M. Efficiency of Physical Rehabilitation of Patients With Chronic Obstructive Pulmonary Disease = Ефективність проведення фізичної реабілітації хворих на хронічне обструктивне захворювання легень. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров’я у сучасному суспільстві*. 2017;3(39):173–9.

3. Майструк М. Рухова активність хворих на хронічне обструктивне захворювання

легень легкого ступеня тяжкості у процесі фізичної реабілітації. *Фізична культура, спорт та здоров’я нації*, 2017;4(23):268-73.

4. Майструк М. Концептуальні основи фізичної реабілітації хворих на ХОЗЛ [Інтернет]. *Journal of Education, Health and Sport*. Poland; 2017;7(2):738-56.

Доступно: <http://ojs.ukw.edu.pl/index.php/johs/article/view/5903of>.

5. Майструк М. Ефективність фізичної реабілітації хворих на хронічне обструктивне захворювання легень. *Вісник Прикарпатського університету*. Серія: Фізична культура. 2017;27–28:170–6. Фахове видання України.

Касарда Ольга Зіновіївна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри здоров’я і фізичної культури Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Електронна адреса:

Kasarda.Olga@eenu.edu.ua

Напрямок наукових досліджень: підвищення рухової активності студентської молоді засобами скандинавської ходьби.

Основні наукові роботи:

1. Касарда О. Розвиток рухової активності студенток у процесі занять скандинавською ходьбою. *Journal of Education, Health and Sport formerly Journal of Health Sciences*. 2015. Vol 5 No 6. С. 519–532

2. Andriichuk O.J. Kasarda O.Z. Influence of place of birth and gender on the health component of the quality of life of students. *Pedagogics, Psychology, Medical-Biological Problems Of Physical Training And Sports*. 2015. № 2. С.3-10. DOI: [10.15561/18189172.2015.0201](https://doi.org/10.15561/18189172.2015.0201)

3. Kasarda O., Tsos A., Pantik V. Female students at higher educational institutions in Ukraine and their level of physical activity studentki uczelni ukraińskich a ich poziom aktywności fizycznej. *Health Problems of Civilization* 2017, Volume 11, Issue 3. – S.158–162.

4. Kasarda O., Kalytka S., Roda O., Ierko I., Panasiuk O., Hrebik O., Faidevych V., Liannoi M. Comparative analysis of functional capabilities and special working ability if men and women, specializing in 800 m and 1500 m running. *Journal of Physical Education and Sport (JPES)*, 2018.18(4), pp.2389–2396

5. Roda O., Kalytka S., Yevpak N., Panasiuk O., Khomych A., Smoliuk V., Hrebik O., Kasarda O., Matskevych N., Faidevych V., Ierko I. Basic mesocycle construction specifics of female athletes, who specialize in medium distance running, by taking into account female body peculiarities. *Journal of Physical Education and Sport*. 2020.

Струбіцька Наталія Юрїївна - завідувач відділення сестринської справи КЗВО «Волинський медичний інститут», аспірант кафедри здоров'я людини та фізичної терапії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Електронна адреса:
strubitska_natalia@ukr.net

Напрями наукових досліджень: фізична терапія в системі реабілітації при онкопатології молочної залози.

Основні наукові роботи:

1. Струбіцька Н. Ю. Роль волонтерської діяльності в подоланні депресивних станів у пацієнтів хоспісу. *Медсестринство*. 2015. №1. С. 41–43.

2. Волкова Н. М., Струбіцька Н. Ю. Формування комунікативних навичок медпрацівників як засіб вирішення біоетичних дилем у медичній практиці. *Медична освіта*. 2015. № 4. С. 5-8

3. Струбіцька Н. Ю. Ставлення жінок до здоров'я молочних залоз. *Проблеми здоров'я людини та фізичної реабілітації* : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції. – 2016. – С. 151–155.

4. Струбіцька Н. Ю. Фізична реабілітація жінок після мастектомії. *Актуальні проблеми життєдіяльності суспільства*: збірник XXIV Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених. 2017. С. 88–89.

5. Андрійчук О., Грейда Н., Струбіцька Н. Особливості сприйняття ефективності реабілітації та динаміки якості життя пацієнтами після проведеного оперативного втручання. *Фізична активність і якість життя людини*: зб. тез доп. II Міжнар. наук.-практ. конф. (22–24 трав. 2018 р.)/уклад.: А. В. Цьось, С. Я. Індика. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2018. С.55.

Задворний Богдан Русланович - аспірант кафедри теорії фізичного виховання та рекреації Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Електронна адреса:
Vodia19941205@gmail.com

Напрями наукових досліджень: рухова активність, фізичне виховання, стретчинг

Основні наукові роботи:

1. Oksana Romaniuk, Bohdan Zadvorny Methodological peculiarities of the usage of

stretching techniques in the process of flexibility development. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. № 2(38), 2017, 127–130
<https://doi.org/10.29038/2220-7481-2017-02-127-130>

2. Задворний Б.Р. Стретчинг як спосіб урізноманітнення уроків фізичного виховання в школі // *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. - Випуск 3 К (84) 2017. 88-191

3. Задворний Б., Андрійчук О. Особливості побудови занять стретчингом. *Спорт та сучасне суспільство*: Матеріали XI Міжнародної наукової інтернет-конференції 29 березня 2018 р. / НУФВСУ. – К.: Олімпійська література, 2018. – С. 143- 146

4. Задворний Б. Стретчинг як засіб підвищення рухової активності учнів. *Фізична активність і якість життя людини*: зб. тез доп. II Міжнар. наук.-практ. конф. (22–24 трав. 2018 р.) / уклад.: А. В. Цьось, С. Я. Індика. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2018. 44-45

5. Задворний Б.Р. Анатомо-фізіологічні передумови ефективності стретчингу. *Сучасні досягнення спортивної медицини, фізичної реабілітації, фізичного виховання та валеології*: матеріали XIX Міжнародної науково-практичної конференції. Одеса: ПОЛІГРАФ, 2018. 60-61.

Сахарук Любомир Юрїйович – фізичний терапевт КП "Волинська обласна психіатрична лікарня м. Луцька", аспірант кафедри здоров'я людини та фізичної терапії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки,

Електронна адреса: harasik19971997@gmail.com

Напрями наукових досліджень: фізична терапія хворих на рекурентний депресивний розлад

Основні наукові роботи:

1. Сахарук Л. Частота прояву плоскостопості серед дітей та молоді Луцька та її реабілітація // *Фізична культура, спорт та здоров'я людини*. Збірник тез доповідей II Регіональної науково-практичної студентської конференції (20 грудня 2019 р.) - С. 129-130.

2. Сахарук Л. Проблема свободи в контексті сучасної освіти // *Студентський науковий вісник ЛНТУ (серія – економічні та гуманітарні науки) науковий збірник Випуск - 35 (грудень 2019) - С. 305- 309.*